

NY HIMLING:

Enklere enn du tror

Ja, det tar et par dager å sette opp et nytt tak. Men **ofte kan det være et bedre alternativ enn å pusse opp det gamle**. En ny himling kan dessuten gi bedre akustikk og isolering, og det kan sikre et bedre inneklima.

Selv om du må avsette et par dager til å lage et senket tak, kan det i mange tilfeller være den beste løsningen. En senket himling kan gi deg bedre akustikk, bedre isolering, skjule eventuelle rør og vise seg å være en betydelig raskere vei til et pent tak, hvis det gamle er veldig stygt og medtatt, og derfor ville krevd omfattende reparasjoner.

Det finnes forskjellige system du kan bruke for å lage en senket himling. Det er klart en fordel å velge en "pakkeløsning" fra samme fabrikant, slik at de forskjellige delene passer sammen. Hvis du er i tvil om styrken på underlaget himlingen skal festes til, skal du få hjelp fra leverandøren eller en fagmann, som kan vise hvordan du lager en solid og holdbar løsning. □

En plateheis er et krav hvis du skal sette opp gipsplater alene. Den kan leies.

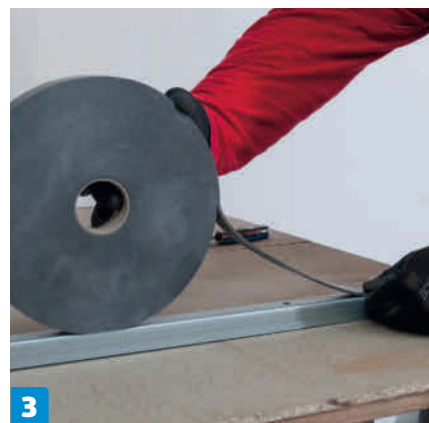
Sett kantprofiler rundt i kantene

Mål opp i hvilken høyde taket skal sitte. Tegn opp med en tusj når du har bestemt deg, slik at du har peilemerker å rette inn stålskjelettet etter.

Kapp til kantprofilene i lengden. Det kan du for eksempel gjøre med en vinkelsliper.

Sett dobbeltsidig teip på baksiden av profilen – på den siden som skal vende inn mot vegg.

VANSKELIGHETSGRAD

En senket himling er et stort prosjekt, som krever litt gjør det selv-erfaring.

LETT

VANSKELIG

TIDSFORBRUK

Cirka en ukes tid for 35 m².

PRIS

Cirka 12.000 kroner for 35 m².

MATERIALER

- Kantprofiler, 27 x 28 mm
- Bæreprofiler, 27 x 60 mm
- Opphengsbøyler med holdere
- Skjøtestykker
- Kryssholdere
- Isolasjon, 145 mm
- Dobbeltsidig teip
- Klebebånd til dampsperre
- Dampsperre
- Gipsplater, 13 x 1200 x 2400 mm
- 5 x 80 mm skruer (til mur)
- 3,5 x 25 mm gipsskruer
- Slipepapir, korn 120
- Primer
- Sparkelmasse
- Akrylfugemasse
- Takmaling

SPESIALVERKTØY

- Slagbormaskin · Platesaks
- Krittssnor · Gipshovel · Stålbrett
- Plateheis · Stillas

Et helt nytt gipstak kan ofte være en bedre løsning enn å renovere et gammelt tak med for eksempel mye sprekker.

4

Monter profilen på veggen ut fra markeringene. Med teipen på baksiden kan profilen sitte av seg selv, til du får skrudd den fast. Det er smart når du jobber alene.

5

Skrue fast profilen til veggen med 5 x 80 mm skruer. Forbør først i veggen, gjennom profilen, med en slagbormaskin.

6

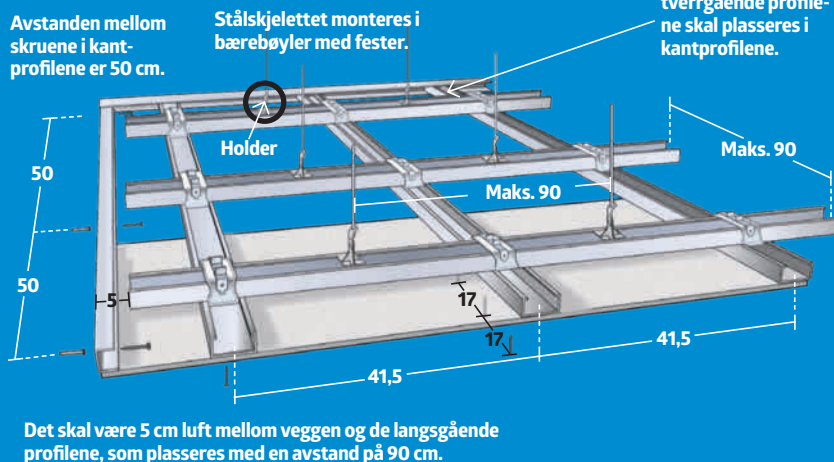
Vær nøye i hjørnene, der profilene støter inn mot hverandre. Det er viktig at de flukter nøyaktig for at du ikke skal få problemer når platene skal settes opp.

De langsgående profilene monteres

De langsgående bæreprofilene i stålskjelettet skal monteres på bærebøyler, som nærmest minner om en tynn, sterk wire. Bærebøylen består av et "øye" i den ene enden, som skal festes til taket med en skrue. Deretter bøyes bøylen ned, og i den andre enden er det påmontert en holder som profilene settes fast til.

Profilene klippes til i lengden med en platesaks og forlenges med spesielle skjøtestykker.

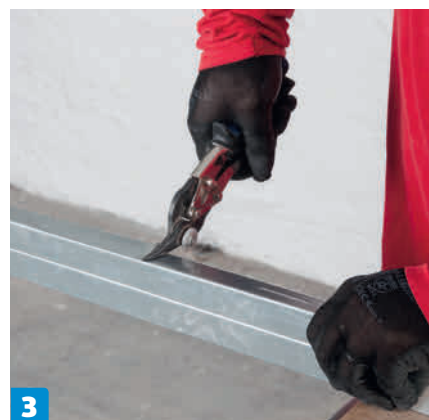
Stålskjelettets konstruksjon

1 **Mål opp til bærebøylene,** som skjelettet til himlingen skal henge i. Her brukes en krittspor, som markerer den linjen bøylen skal plasseres på.

2 **Skrue fast bærebøylene til taket.** Her bruker vi 5 x 80 mm skruer med en avstand på 50 cm. Når bærebøylen er skrudd fast, bøyes den ned, slik at holderen i den andre enden er klar til bruk.

3 **Profilene til stålskjelettet skjæres til,** slik at de passer til lengden mellom veggene. Det enkleste er å bruke en platesaks.

4 **Sett fast de langsgående profilene i** holderne på bærebøylene. Når profilene er riktig plassert, festes de bare med et trykk på holderen nederst på bærebøylen.

5 **Stålprofilene skjøtes på langs** med et spesielt skjøtestykke, som klikkes på plass i enden av profilen. Her er profilene tre meter lange, så det er nødvendig med skjøter for å kunne rekke fra vegg til vegg.

6 **De langsgående profilene skal ikke gå helt ut til vegg.** Det skal være en avstand på minst 5 cm rundt i kanten.

Tverrrprofiler, isolasjon og dampsperre

Tverrgående profiler skal festes til de langsgående stålprofilene, slik at du får et stålskjelett som minner om et sjakkbrett med en masse firkanter. Tverrrprofilene monteres med spesielle kryssholdere når endene er satt på plass i profilen langs kanten av taket.

Når stålskjelettet er ferdig, legges isolasjonsplater på oversiden. Til slutt settes gipsplatene opp, etter at det er montert en dampsperre i taket.

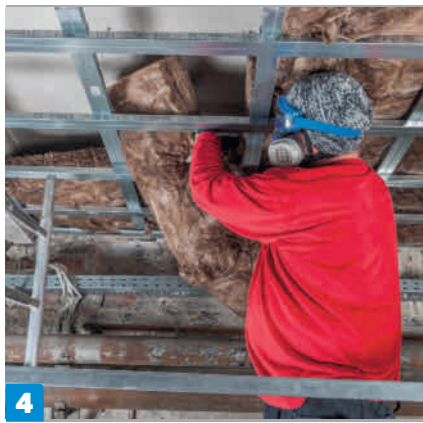
De tverrgående profilene settes på plass i kantprofilene på veggen. Når de holdes skrått og er skåret til med litt luft i endene, kan du fint få lirket dem på plass.

Sett fast de tverrgående profilene til de langsgående med den spesielle kryssholderen, som monteres på de langsgående profilene. Sørg for at profilene plasseres vinkelrett på hverandre.

Sjekk avstanden mellom de tverrgående profilene. Her er avstanden 41,5 cm. Det er viktig at du ikke lager avstanden større enn tillatt til den type himling og oppheng du velger, fordi det vil svekke konstruksjonen.

Taket isoleres når stålskjelettet er ferdig. Her bruker vi 145 mm isolasjon fra Knauf, som ikke irriterer like mye som tradisjonelt isolasjonsmateriale. Husk likevel å bruke støvmaske, briller og hansker.

Monter klebebånd på stålprofilene. Den skal du senere sette dampsperrfolien opp i.

Derfor er dampsperran viktig

Når du isolerer mellom et varmt rom og kalde omgivelser, er det viktig at du beskytter isolasjonen på den varme siden med en dampsperre.

Når mennesker oppholder seg i et rom, avgir vi fukt bare ved daglige gjøremål og ved å puste. En dampsperre er, enkelt forklart, en plastikkduk som hindrer varm og fuktig luft i å finne veien gjennom tak og vegger til isolasjonen, der den kan kondensere til vann og skape fuktskader.

Sett opp dampsperrfolie når du har fjernet den beskyttende dekkfolien på forsiden av det dobbeltsidige klebebåndet. Press folien godt fast i klebebåndet, og bruk teip i overlappingen mellom lengdene.

Det er en god idé å gi dampsperrfolien en teipbit på de tverrgående profilene også.

Gipsplatene settes opp

Når isolasjon og dampsperre er satt opp, er det tid for å montere gipsplater.

Her gjelder det å få målt opp skikkelig, slik at du kan kutte platene så nøyaktig som mulig. Jo mer nøyaktige skjøter det er mellom gipsplatene, desto mindre sparkelarbeid er det etterpå.

Sørg for å ha en god hobbykniv med ekstra blad til tilskjæringen.

Hvis du er alene om å sette opp gipsplater, får du bruk for en plateheis til å holde platene på plass til du har skrudd dem fast.

Mål opp, og skjær til gipsplaten med en skarp hobbykniv langs et rett anlegg. "Knekk" deretter av overskytende gips, og renskjær pappen på baksiden.

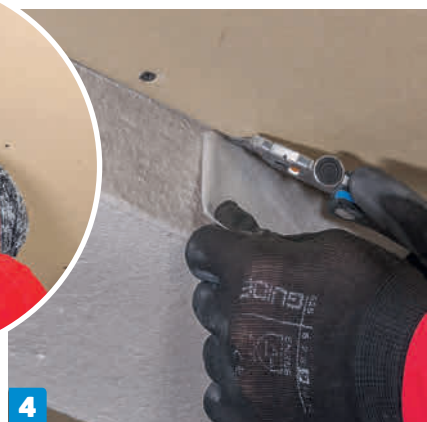
Kantene renskjæres med en gipshøvel eller en skarp kniv, slik at det ikke er oppfliset papp i kanten. Rene, støvfrie kanter er enklere å sparkle senere.

3

Monter gipsplatene i taket. En plate plasseres på plateheisen og heises opp til taket, der den skal skrus fast. Platene monteres i forband, litt forskjøvet for hverandre.

Platene skrus fast med 3,5 x 25 mm gips-skrus med en avstand på cirka 15 cm mellom hver.

Fjern overskytende dampsperre

langs kantene, når alle gipsplatene i taket er satt opp. Dampsperran skjæres bare av med en hobbykniv.

Alle skjøter primes, slik at den etterfølgende sparkelmassen kommer til å hefte godt. En lang pensel med ekstra rekkevidde er en god investering.

Legg armeringsteip i skjøtene før du sparkler, for å armere skjøten mellom platene. Du kan eventuelt også bruke papirstrimler.

Heis og stillas er gode hjelpere

Det er de færreste som har en plateheis og et stillas stående i garasjen. Men hvis du skal sette opp et gipstak, har du veldig god nytte av begge deler. Jobber du alene, er plateheisen uunnværlig. Og stillaset gjør jobben enklere og tryggere, fordi det gir deg en solid plattform å stå på, i forhold til å klatre i en gardintrapp.

Begge deler kan leies på dags-, helge- eller ukebasis.

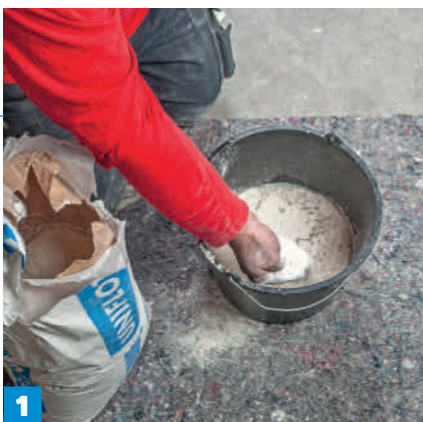
Sparkling, sliping og maling

Nå skal du i gang med etterbehandlingen. Plateskjøtene skal sparkles og slipes, slik at taket blir en fullstendig plan og jevn flate.

Hvis det er et større tak som her, betyr det en del slipearbeid, og da er det en god idé å leie en giraffsliper.

Før du maler, primes platene – som du også gjorde med sammenføyningene – slik at malingen får god vedheft.

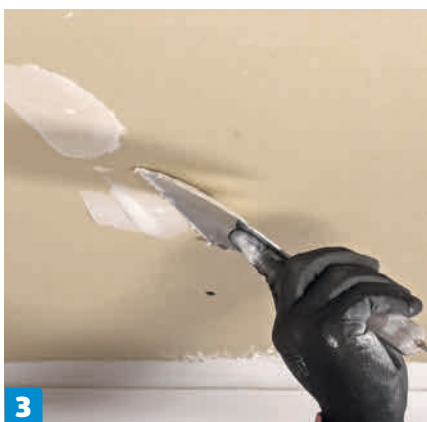
En akrylfuge hele veien rundt langs kanten fullender den nye himlingen.

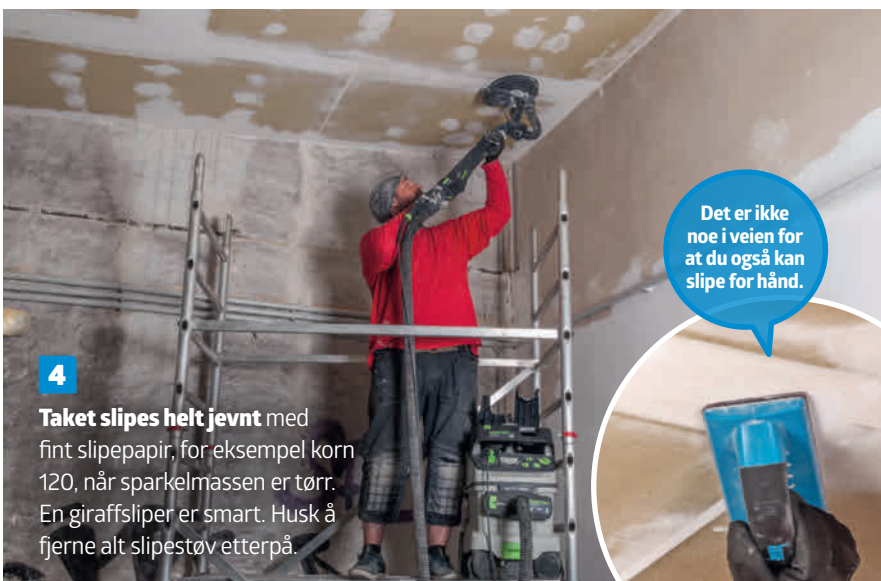
1 Vi blander sparkelmassen selv, til konsistensen er som krem. Du kan selvsagt også kjøpe en ferdigblandet sparkelmasse.

2 Fyll skjøtene med sparkelmasse. Begynn med de langsgående skjøtene. Her er det enklest å trekke på sparkelmassen med et stålbrett. Trekk først på tvers av skjøten så den fylles, og deretter på langs.

3 Skruerhullene fylles også med sparkelmasse. De skal som regel ha to omganger, fordi det første laget krymper litt. Her er det enklest å bruke en mindre sparkel.

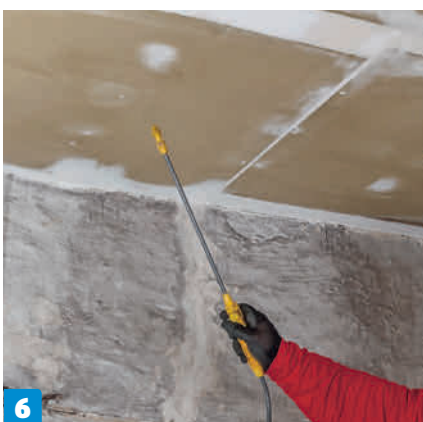

4 Taket slipes helt jevnt med fint slipepapir, for eksempel korn 120, når sparkelmassen er tørr. En giraffsliper er smart. Husk å fjerne alt slipestøv etterpå.

Det er ikke noe i veien for at du også kan slipe for hånd.

5 Fug rundt i kanten med en akrylfugemasse før du maler taket. Akrylfugemassen er overmalbar. Dermed får du en helt usynlig overgang når taket er malt. Det sikrer samtidig at himlingen er helt tett.

6 Loftet primes før det males. Primeren sikrer at malingen får en god vedheft. Det er enkelt å prime med en sprøyte, men en rull kan også brukes.

7 Mal taket med en egnet takmaling. Normalt kreves to strøk. Bruker du et forlengerskaft på rullen, får du god rekkevidde.